

MÉG A FÉNYSZEGÉNY IDŐSZAK SEM TÁNTORÍTHATJA EL AZ ÚJ ÉRTÉK ELŐÁLLÍTÁSÁT!

A természetes napfény szükében sincs megállás a zöldségtermesztésben, ahol a termelők csüggedés helyett, új utakat keresve továbbra is kiváló minőségű étkezési TV paprikát szednek hétről-hétre és szállítanak az áruházakba. Igaz a 40 éves üvegházak több szempontból is fejtörést okoznak, de többletmunkával, lelkes munkavállalókkal, kiemelkedő bérezéssel és juttatásokkal a termés minősége és mennyisége soha nem csorbulhat. Az Árpád-Agrár Zrt. vezető munkatársai hisznek abban, hogy minden nap új értéket állítanak elő és hoznak létre, amely fundamentuma a további fejlesztéseknek. A Szentes melletti Szentlászlói telepen beszélgettünk Jójárt József telepvezetővel és Dr. Nagygál János műszaki igazgatóval.

Jójárt József, telepvezető

Nagyon egészségesek a növények ebben a 40 éves üvegházban is, mivel és hogyan sikerül ezt elérni?

Jójárt József: Ez az időszak nem másról, mint az inaktív növény öntözéséről szól. Ez azt jelenti, hogy a növények fotoszintézise 110-120 W/m² besugárzásnál kezdődik. Az esetek többségében, napi szinten ennyi nem jön össze, a növény tehát nem tud optimálisan fotoszintetizálni. E nélkül pedig az élettani folyamatai lelassulnak, nem fejlődik optimálisan és a tápanyag felvétele is minimális. Így a tápanyag-utánpótlás hiányosságait kell klímaszabályozással pótolni. Ez a gyakorlatban azt jelenti, hogy egy „aktív klímát” hozunk létre, amelyben a növénynt öntözővíz felvételére ösztönözzük.

Dr. Nagygal János, műszaki igazgató

Egy ilyen 40 éves üvegháznál mivel lehetséges mindezt kiküszöbölni, van-e bármilyen technikai lehetőség?

Dr. Nagygal János: A természetes napfény évszak és napszak függő, annyit tudunk használni amennyit a természet ad. A klímánál már más a helyzet. A termálenergiának köszönhetően ezt egy kicsit szabadabban tudjuk szabályozni. Az úgynevezett fűtve szárítás esetén - amit aktív klímának is nevezhetünk - intenzívebb fűtést kap az üvegház, ezzel egy időben kinyitjuk valamennyire a szellőzőket. A módszerrel el tudjuk érni, hogy a mikroklíma változás a növényt leszárítja, az üvegház páratartalmát csökkenti. A növény ennek köszönhetően aktívabban dolgozik, jobban fejlődik. Ha a növény stimulálása a cél, akkor ezt a módszert szükséges alkalmazzuk, ami ugyan többlet energia bevitellel jár, de a növény fejlődése érdekében szükséges.

A régi üvegházakban szóba jöhetne bármilyen mesterséges pótmegvilágítás, megérné?

Jóárt József: Paradicsomnál, kaliforniai paprikánál, uborkánál már vannak ilyen jellegű tapasztalatok, de az étkezési TV paprika termesztésének Magyarországon, valamint a Kárpát-medencétől keletebbre és délebbre vannak hagyományai, ahol a paprika-hajtatásban nincs világítás. Ennek alapvetően közgazdasági okai vannak, ugyanis a szükséges elektromos energia költségét nem fedezi a fény által pluszban termelt paprika értékesítési ára. A LED-es világításnak van jövője, de tudnunk kell, hogy melyik hullámhosszon, mennyi ideig szükséges használni, hogy gazdaságos legyen pénzügyileg is.

Dr. Nagygál János: Ezekben a házakban már nem érdemes ezt a lépést megtennünk, egyrészt a technológia kiépítése az alacsonyabb belmagasság miatt nem volna lehetséges, másrészt a 40 évnél idősebb házak klímájának szabályozhatósága korlátozott, a pótvilágítással együtt járó szigorú termesztéstechnológiát csak aránytalanul nagy áldozatok árán tudnánk biztosítani. Hosszabb távú terveink között szerepel, hogy szakaszosan elbontanánk a régi házakat és blokkosított, egybe épített korszerű üvegházakat építenénk a helyükre. A jobb helykihasználás, a kedvezőbb egységméret miatt a jelenlegi 4 db 1 ha-os ház helyére egy 5 hektáros egységet tudnánk építeni. Ez az ideális egységméret megadná azt a négyzetes alapterületet, ami egyébként minden szempontból praktikus egy üvegháznál. A magas légterű ház már lehetőséget biztosítana, hogy energiaernyőt, pótvilágítást, ventilátorokat építsünk be. A termesztéstechnológiában ezek ma már kikerülhetetlen technikai elemek, ehhez párosulna a talajfűtés, a korszerű vegetációs fűtés, illetve a hajtáscsúcs fűtés. Az utóbbi időben a korszerű házaiknál a légtér-fűtést el szoktuk hagyni, mert ennek szerepét kiváltja a többi fűtőkör.

A fényszegény időszakban is kiváló minőségű a paprika és továbbra is nagyon finom, illetve egészséges, ezt leszögezhetjük. Jól értem, hogy a természetes napfény hiánya inkább a méretét, azaz a növekedését érinti?

Jójárt József: Alapvetően a termés rövidülés az egyik alapvető probléma. A fő gond azonban az, hogy a paprika egy fényigényes növény és a szeptemberi kiültetéssel a termesztés jelentős része fényben korlátozott időben zajlik. A növény ebben az időszakban korlátozottan reagál a tápanyag felvételre, ez által a termés mennyisége is csökken. A kollégáimmal most arra törekszünk, hogy ez a paprika állomány kondíciója abban az állapotban maradjon, hogy márciusban, amikor a nappalok hosszúsága, valamint a napfény besugárzása megfelelő lesz, akkor a termés mennyisége növelésre a növény készen álljon.

A paprika termesztésének országosan is ebben a térségben van a legnagyobb hagyománya. Igen nagy szakmai tapasztalattal - ami 60 évet jelent - is rendelkeztek és termeltek igen jó minőségben és mennyiségben. E nélkül lehetséges volna mindez?

Úgy gondolom, hogy nem. A feladat sokrétű, nehéz is, azonban más területeken dolgozó szakembereknek is számos kihívással kell szembe nézniük a mai világban. Ezt mi itt a csapatommal nem bajként fogjuk fel, hanem kihívásként tekintünk rá, mert ez a hivatásunk, a munkánk az életünk része. A termálenergia kincsünk óriási adottság és lehetőség számunkra, de 5-10 évente egyszer-kétszer előfordul, hogy az időjárás nem oly kegyes, mint szeretnénk.

Konkrétabban még nagyobb odafigyelést követel a növény, hogy ne termeljünk veszteséget, de a fogyasztóknak kiváló minőségű paprikát tudjunk szállítani. Amikor már lesz elegendő fény, akkor reményeink szerint egy stabil állománnyal a kezünkben, tudjuk majd kielégíteni a növekedő piaci igényeket. A célunk az, hogy az év minden hetében képesek legyünk a vásárlóinkat kiszolgálni kiváló minőségű és megfelelő mennyiségű paprikával.

(2021. január 11.-i szedés)

A cél az, hogy a cégcsoport termékei, zöldségei 12 hónapon át, folyamatosan elérhetőek legyenek a fogyasztók számára. Lehetséges ez?

Mindenképpen, mert annak ellenére, hogy fényszegény időszak van, minden héten szedünk, nem csak itt Szentlászlóban az Új telepen, hanem Szegváron is. Továbbá a szedések január végétől kezdődnek a szentlászlói Régi telepen is. Így az Árpád-Agrár Zrt. paprika termesztése folyamatos egész évben.

Termelés szempontjából hogyan értékelitek a 2020-as évet és mit vártok idén?

Itt Szentlászlóban mindenki megértette, hogy a pandémia okozta nehézségeket csak közösen, egymásra vigyázva, egymást segítve leszünk képesek legyőzni. Ezt a tényezőt is figyelembe kell vennünk, ha a múlt év termeléséről van szó. Ha valakinek a családjában, vagy ismerősei között volt gyanús eset, akkor azonnal önként vonult karanténba. A többiek érdekében ez egy igen felelős magatartás, de a karantén után mindenki negatív teszttel jött vissza. Azonban míg távol volt, a kieső munkáját közösen végeztük el. Az is érzékelhető, hogy a pandémia miatt a kereslet is változott. A karácsonyi élénk kereslet január elejére vesztett a lendületéből, de a jelek biztatóak, hogy ez csak átmeneti megtorpanás volt.

Minden körülmény és helyzet azt diktálja, hogy minden idők legfontosabb prioritásai között; „ELSŐ AZ EGÉSZSÉG” kell, hogy legyen. Ha egészséges szeretnék lenni, akkor vitamindús étkezést folytatok. Tapasztható ilyen jellegű változás a fogyasztói gondolkodásban?

Nagyon fontos, hogy egészségesen éljünk, de a magyar vásárló ár-érzékeny. Az import paprika is jelen van az áruházak polcain és nem csak a marokkói, egyiptomi TV paprikával kell versenyeznünk, hanem a kaliforniai, palermo, kápia típusokkal is. Tehát aki paprikát szeretne vásárolni, annak igen jó a választék. Ha ár-érzékeny, akkor sajnálatos módon az import előnyben van.

Ha az eddig elhangzottakból indulunk ki, akkor még inkább fontosak azok a további fejlesztések, amiről beszéltünk. A cégcsoport kiváló stratégia mentén halad, ez előre vetíthet egy stabil jövőt?

Igen, de a hatékonyságot kell továbbra is növelnünk, ami korszerűsítésekkel, beruházásokkal eredményesebben érhető el.

A 12 hektáros paprika termesztése munkaigényes, különösen azért is, mert 40 éves üvegházakról van szó. Hány munkavállalóval látjátok el az olykor pótmunkát is igénylő feladatokat?

Továbbra is 45 fő üvegházi dolgozó látja el a 12 hektár ápolási és szedési munkálatait. Azonban nem szabad elfeledkeznünk azokról az emberekről sem, akik munkája szintén nélkülözhetetlen a paprika termesztésben. Teljesítménybérezés van, amely kiegészül egy bónusz rendszerrel az Árpád-Agrár Zrt.-ben. Jó szervezéssel minden munkafolyamatot el tudunk végezni, mert a munkavállalók cég iránti elkötelezettsége kiemelkedő. Ez ott érhető tetten, ha kialakul némi anomália, többletmunka, akkor ezt megoldják, és nem kifogásokat keresnek. A munkavállalók lelkesek, szeretnek itt dolgozni, amit a vezetők is elismernek és juttatások formájában meg is köszönnek.

Miért fontos támogatásokkal és egyéb eszközökkel is motiválni a termelési ágazatot, hogy még több fejlesztést valósítsanak meg?

Dr. Nagygál János: Úgy látom, hogy a mezőgazdaság az elmúlt évben és most is megmutatta, hogy erre az ágazatra lehet számítani, építeni. Szemléletes, hogy talán a mezőgazdaság volt az egyetlen ágazat, ahol a legkisebb visszaesés volt érezhető, amit a pandémia okozott. Ez a szektor nemcsak életben maradt, hanem folytatja a megkezdett fejlesztéseket, tervez és új projekteket is indít. Számítunk a jól képzett helyi és környékbeli munkaerőre, ők is számíthatnak ránk, hiszen mi egész évben tudunk munkát biztosítani. A mai világban ez a lehetőség nagy biztonságérzetet ad a dolgozóinknak.

Új értéket állítunk elő, ami látható, kézzel fogható, megízlelhető. A hazai mezőgazdasági vállalkozások hazai terméket állítanak elő, nem függenek külföldi beszállítóktól, multi cégektől. Ha az értékesítés is megoldott, akkor stabil és jól működő ágazat tud maradni. Amennyiben egyes input anyagok beszerzésétől eltekintünk – amelyek múlt év tavaszi beszerzésével volt egy kis gond - akkor az agrárszektor teljesítőképessége ellátásbiztonságot jelent, amire más szektorokhoz viszonyítva kevés példa van. A helyben lévő termálenergia az egyik legfontosabb szempont, hiszen nem vagyunk kiszolgáltatva senkinek, nem vagyunk importfüggők és a fűtés a termesztés egyik alapfeltétele. Ha a munkaerő is rendelkezésre áll, akkor a termelés továbbra is zökkenőmentes és biztonságos marad. A fejlesztéseknek abban látom nagyon nagy szerepét, hogy a munkaerő megléte és az energiabiztonság mellett milyen hatékonysággal tudjuk ezeket az adottságokat felhasználni. Egy gazdálkodó szervezet esetén a cél, hogy minél jobb minőségű árut és minél nagyobb mennyiségben állítsunk elő, ezzel növelve a bevételeket, amely feltétele a további beruházásoknak. Azt reméljük, hogy a támogatások az elmúlt időszakhoz hasonlóan továbbra is segítenek, hogy a 40 éves rendszereket elbontsuk és helyettük valóban korszerű termesztő-berendezéseket építsünk. Az így előállított nagyobb mennyiségű biztonságos és ízletes hazai áru reményeink szerint elsősorban a hazai piac kínálatát bővíti.

A stabilitás és a hatékonyság fenntartása a legfontosabb, ezért is van szükség a korszerűsítésekre, további fejlesztésekre.

Szerző: **Both Ildikó**; Fotó: **Arany Sándor Gábor**; Portréfotó: **Mészáros Mariann**

Kapcsolat: gold.both@gmail.com; Web: arpad.hu; (Budapest, 2021.01.22.)

